

ΕΣΠΑ 2007-13\Ε.Π. Ε&ΔΒΜ\Α.Π. 1-2-3

«Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών στις 8 Π.Σ., 3 Π.Σ.Εξ., 2 Π.Σ.Εισ.»

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε. Κ. Τ.)

ΜΕΙΖΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

www.epimorfosi.edu.gr

ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ (Σχέδια Μαθήματος, Εκπαιδευτικά Σενάρια)

1) ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

1.1 Τίτλος Διδακτικής Πρακτικής

Αναφέρεται ο τίτλος της Διδακτικής Πρακτικής, ο οποίος θα αποτυπώνει τον σκοπό και θα προσδιορίζει την αρχική μορφή και το περιεχόμενό της.

Φθινοπωρινά φύλλα μέσα από ένα πίνακα

1.2 Δημιουργός/-οι

Όνοματεπώνυμο: Νάκου Αλεξάνδρα

Πατρώνυμο: Χρήστος

Ιδιότητα: Εκπαιδευτικός Σχολικός Σύμβουλος Στέλεχος Διοίκησης

Στοιχεία Οργανικής Θέσης: Νηπιαγωγείο Ροδόπολης Αττικής

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καραϊσκάκη 2

E-mail: mail@nip-rodop.att.sch.gr

Δικτυακός τόπος / blog: υπό κατασκευή

Η συγκεκριμένη Διδακτική Πρακτική έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο κάποιου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, να αναφέρετε την ονομασία του: “Η εικαστική τέχνη στο Νηπιαγωγείο”

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που πραγματοποιείται σε συνεργασία με το κλασικό τμήμα του Νηπιαγωγείου, βάσει του οποίου θέματα από το ετήσιο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου θα δουλευτούν μέσα από την Εικαστική Τέχνη. Με τον τρόπο αυτό τα παιδιά θα έρθουν σε επαφή με γνωστά έργα Ελλήνων και ξένων ζωγράφων.

Ιστοσελίδα / blog: υπό κατασκευή

1.3 Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές

Γνωστικό/-ά αντικείμενο/-α της Διδακτικής Πρακτικής: Η Τέχνη της ζωγραφικής στο νηπιαγωγείο. Είναι σημαντικό να τονιστεί πως η επεξεργασία του θέματος δημιουργεί πολλαπλές ευκαιρίες για καλλιέργεια των προφορικών δεξιοτήτων του παιδιού και πως μέσα από τις δραστηριότητες που οργανώθηκαν το θέμα διαχέεται μέσα από όλες τις κατευθύνσεις του Προγράμματος σπουδών του Νηπιαγωγείου όπως γλώσσα, μαθηματικά, περιβάλλον, τεχνολογία. Κίνηση, ρυθμός.

Ιδιαίτερη Περιοχή του γνωστικού αντικείμενου Συνάφεια και συνύπαρξη της τέχνης με το φυσικό περιβάλλον, ερμηνεία στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος μέσα από έργα γνωστών ζωγράφων, κατανόηση του κόσμου αλλά και των μεταβολών του περιβάλλοντος που ζει το παιδί.

Συμβατότητα με το ΑΠΣ & το ΔΕΠΠΣ. Παιδί και Φυσικό περιβάλλον και Παιδί και Δημιουργία- Έκφραση – Εικαστική Τέχνη. Στο σχέδιο εργασίας αλλά και στο ολοκληρωμένο πρόγραμμα Εικαστική Τέχνη στο Νηπιαγωγείο, που εντάσσεται το συγκεκριμένο σχέδιο διδακτικής πρακτικής υπάρχουν δραστηριότητες που συνδέονται με όλες τις γνωστικές περιοχές που αναφέρονται στο ΔΕΠΠΣ αντιμετωπίζοντας το παιδί ως ολότητα. Κεντρικός άξονας και συμβατότητα με το ΔΕΠΠΣ και το ΑΠΣ είναι η καλλιέργεια της αισθητικής και του κάλλους μέσα από την επαφή του με δημιουργήματα της Εικαστικής Τέχνης.

Συμβατότητα με τις αρχές και τους στόχους των νέων προγραμμάτων σπουδών του Νέου Σχολείου

Συνοπτικά θα μπορούσαμε να πούμε πως οι αρχές του Νέου Σχολείου, όπως αναφέρονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών, εισάγουν τις αρχές για το σχολείο του 21ου αιώνα, το οποίο δίνει προτεραιότητα στο μαθητή, διαμορφώνοντας ένα σχολείο σύγχρονο, ψηφιακό που ανταποκρίνεται στις επιταγές της εποχής και που δεν μένει προσηλωμένο σε παραδοσιακά δασκαλοκεντρικά πρότυπα. Συγκεκριμένα, το παρόν σχέδιο διδασκαλίας επικεντρώνεται στην καλλιέργεια της αγάπης και του ενδιαφέροντος του παιδιού για την εικαστική τέχνη. Μέσα από την παρατήρηση του πίνακα the Blaze του Rene Magritte το παιδί θα καλλιεργήσει τη φαντασία του αλλά και τη δημιουργικότητά του στόχοι και αξίες του νέου σχολείου. Ο μαθητής, επομένως, γίνεται πρώτα επιστήμονας και ερευνητής και στη συνέχεια διανοούμενος. Δηλαδή, μέσα από την παρατήρηση, τη μελέτη αλλά και τη συζήτηση γύρω από το θέμα του πίνακα μαθαίνει βιωματικά πώς να μαθαίνει, διατυπώνει ερωτήσεις και προβλέψεις. Επιπλέον,

το παιδί αποκτά γνώση και έρχεται σε επαφή με την τέχνη της ζωγραφικής και συγκεκριμένα με ένα πίνακα του Magritte. Τα παιδιά παρατηρούν τον πίνακα, μελετούν την αρχιτεκτονική του αλλά το βασικότερο έρχονται σε επαφή με υψηλά δημιουργήματα αποκτώντας βασικές γνώσεις της αισθητικής. Η παρατήρηση δεν περιορίζεται σε μία παθητική διαδικασία αλλά σε μία σταδιακή ανακαλυπτική ενεργητική διαδικασία όπου το παιδί καλείται να διατυπώσει υποθέσεις για το όνομα του πίνακα, για τα χρώματα και τι συμβολίζουν αλλά και για το τι γενικότερα θέλει να δείξει ο πίνακας.

Συνδυαστικά, τα παιδιά θα παρακολουθήσουν ένα απόσπασμα από τη Φαντασία του Disney και συγκεκριμένα τον χορό των φύλλων με σκοπό να συνδυάσουν τα βασικά στοιχεία του πίνακα με τις εικόνες του συγκεκριμένου αποσπάσματος αλλά και να εντοπίσουν στις δύο μορφές αυτές Τέχνης (Ζωγραφική- Κινούμενο σχέδιο) τον τρόπο που απεικονίζονται τα φύλλα.

Τέλος, τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη και τη συζήτηση ενός παραδοσιακού θέματος όπως οι μεταβολές στα φύλλα το φθινόπωρο πραγματοποιείται μέσα από καινοτόμα εργαλεία όπως η εικαστική τέχνη αλλά και το κινούμενο σχέδιο όπως ακριβώς σχεδιάζει και το νέο σχολείο με την προώθηση της καινοτομίας.

1.4 Βαθμίδα Εκπαίδευσης / Τάξεις στις οποίες θα το εφαρμόσατε

Βαθμίδα εκπαίδευσης στην οποία αφορά η Διδακτική Πρακτική:

Πρωτοβάθμια

Δευτεροβάθμια

Τάξη ή τάξεις στις οποίες θα το εφαρμόσατε Ολοήμερο τμήμα του Νηπιαγωγείου Ροδόπολης.

Υπήρξε συνεργασία τάξεων του ίδιου σχολείου ή συνεργασία τάξεων διαφορετικών σχολείων;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν ναι, να αναφερθούν τα συνεργαζόμενα σχολεία/τάξεις.

Το κλασικό τμήμα του νηπιαγωγείου Ροδόπολης

1.5 Είδος Διδακτικής Πρακτικής

Σημειώστε αυτό / αυτά που κρίνετε ότι ανταποκρίνονται καλύτερα στην πρότασή σας:

1. Σχέδιο Μαθήματος (σχέδιο για διδασκαλία 45' ή λιγότερο ή διδακτικό δίσωρο).

2. Ακολουθία Σχεδίων Μαθήματος με μεγαλύτερη διάρκεια (Σενάριο Διδασκαλίας).

3. Ολοκληρωμένη παιδαγωγική δραστηριότητα στη σχολική τάξη.

4. Επιτυχημένο project που υλοποιήθηκε στη διάρκεια του σχολικού έτους.	☐
5. Λειτουργικός τρόπος υπέρβασης των δυσκολιών του αναλυτικού προγράμματος.	☐
6. Εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε σε κάποιο διδακτικό αντικείμενο ή σε κάποια δράση.	☐
7. Επιτυχημένο παράδειγμα συνεργατικής διδασκαλίας στο σχολείο.	☐
8. Αποδοτική περίπτωση ευρύτερης συνεργασίας μεταξύ συναδέλφων.	☒
9. Πρακτική λειτουργικής συνεργασίας με τους γονείς / κηδεμόνες των μαθητών ή την τοπική κοινωνία.	☐
10. Πρακτική αποδοτικής αντιμετώπισης και διαχείρισης προβληματικών καταστάσεων και κρίσεων στο σχολείο ή στην τάξη.	☐
11. Καλές Πρακτικές με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών ή την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας (συνεργασία με άλλες τάξεις / με άλλα σχολεία).	☒
12. Άλλο	☐
.....	
.....	

1.6 Σκοπός & Στόχοι της Διδακτικής Πρακτικής

Οι διδακτικές πρακτικές είναι στοχοκεντρικές. Ο γενικός σκοπός της διδακτικής πρακτικής και οι επιμέρους στόχοι εξαρτώνται από τη θεωρητική προσέγγιση που υποστηρίζει ο κάθε εκπαιδευτικός και την προσωπική του θεωρία για τη διδασκαλία και τη μάθηση. Αυτοί είναι που καθορίζουν τον τύπο των δραστηριοτήτων που θα ακολουθήσουν και το περιεχόμενό τους.

Γενικός Σκοπός.

- Να παρατηρούν και να προσπαθούν να ερμηνεύσουν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον με πολλούς τρόπους και χρησιμοποιώντας έργα της εικαστικής τέχνης.
- Να έρθουν σε επαφή με έργα τέχνης μεγάλων δημιουργών και να κατανοήσουν τη διαφορά από τη φωτογραφία και τον πίνακα.

Επιμέρους Στόχοι ως προς το γνωστικό αντικείμενο και ως προς τη μαθησιακή διαδικασία.

Εικαστικά

- Να εξοικειωθούν με τον ερευνητικό τρόπο μελέτης ενός θέματος.
- Να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας για την παραγωγή εικαστικών προϊόντων και για την παρουσίαση των δημιουργιών τους.
- Να εκφράζουν τις απόψεις τους καλλιτεχνικά, παραθέτοντας την άποψή τους για χαρακτηριστικά του πίνακα (χρώμα, τρόπος απεικόνισης των στοιχείων του πίνακα, τίτλος).
- Να αναπτύξουν το αισθητικό τους κριτήριο για διαφορετικές μορφές τέχνης.

- Να μπουν στη διεργασία να σέβονται τις ιδέες, τις αντιλήψεις, αλλά και τα έργα που έχουν φιλοτεχνήσει ζωγράφοι μέσα από τη μελέτη και την παρατήρησή τους.
- Να αποτυπώσουν τη σημασιολογία της χρήσης των χρωμάτων σε ένα πίνακα.

Γλώσσα- Προφορικός και Γραπτός λόγος

- Να εκφράζονται γραπτά και προφορικά καλλιεργώντας τη δημιουργική τους σκέψη και τη φαντασία τους.
- Να συμμετέχουν σε συζητήσεις γύρω από ένα θέμα αναπτύσσοντας την ερευνητική τους διάθεση.
- Να καλλιεργήσουν τη στοχαστική ικανότητά τους καθώς περνούν από την απλή παρατήρηση και περιγραφή ενός έργου τέχνης στην ερμηνεία των συμβόλων και την αναγνώριση σχέσεων σε κατάθεση τεκμηριωμένης άποψης.
- Να διηγούνται και να αφηγούνται

Τεχνολογία

- Να ταυτίζουν τον υπολογιστή με μία μηχανή που βοηθάει τον άνθρωπο στην εργασία του αλλά και ως μία μηχανή με πολλαπλή χρηστικότητα.
- Να εξοικειωθούν με την αποσπασματική παρακολούθηση βίντεο και να κατανοούν πως το κινούμενο σχέδιο ή βίντεο που τους είναι γνωστά δεν αποτελούν μόνο πηγή διασκέδασης αλλά και πηγή πληροφοριών.
- Να παίρνουν πληροφορίες από διάφορες πηγές όπως ταινίες, αφίσες στο συγκεκριμένο σχέδιο από πίνακες και από απόσπασμα κινούμενου σχεδίου.

Σημειώστε αν αξιοποιούνται εκπαιδευτικά λογισμικά και υπηρεσίες των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) .

- Θα χρησιμοποιηθεί το Windows media player, το YouTube, ο υπολογιστής, η ψηφιακή μηχανή και η ιστοσελίδα του Μουσείου Magritte <http://www.musee-magritte-museum.be/Portail/Site/Typo3.asp?lang=FR&id=languagedetect>).

1.7 Εκτιμώμενη διάρκεια

Υπολογίζεται ο χρόνος που θα διαρκέσει η Διδακτική Πρακτική σε σχέση με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών, των εκπαιδευτικών, το ΑΠΣ και το συνολικό πρόγραμμα του σχολείου.

Συνήθως περιλαμβάνει τις παρακάτω πληροφορίες:

- **Ωρα έναρξης:** Η ώρα έναρξης των δραστηριοτήτων ποικίλει και θα προσαρμοστεί στις ιδιαιτερότητες της μέρας (απουσίες παιδιών, ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες, απεργίες). Ωστόσο η εισαγωγή του θέματος και η αρχική συζήτηση γύρω από αυτό θα ξεκινήσει γύρω στις 09:15 μετά από την καθιερωμένη καλημέρα και τις υπόλοιπες δραστηριότητες ρουτίνας όπως το ημερολόγιο, το παρουσιολόγιο και ο καιρός.
- **Διάρκεια:** η Διδακτική Πρακτική έχει υπολογιστεί να διαρκέσει δύο μέρες δεδομένου ότι η όλη διαδικασία θα γίνει σταδιακά χωρίς να χρειαστεί να μονοπωλήσει το σύνολο της μέρας στο ολόημερο τμήμα και να αποτελέσει σημείο πίεσης και επανάληψης στα παιδιά.
- **Συχνότητα:** Η συχνότητα της επανάληψης θα εξαρτηθεί από το ενδιαφέρον των

παιδιών αλλά αφού το θέμα αναφέρεται και σε ένα φυσικό φαινόμενο όπως οι αλλαγές του φθινοπώρου είναι φυσικό πως μέρες που αυτές οι αλλαγές είναι πιο έντονες τα παιδιά να επανέρχονται στη συγκεκριμένη συζήτηση με αφορμή εξωτερικά ερεθίσματα όπως η κακοκαιρία, ο αέρας και οι αλλαγές στα φύλλα των δέντρων που έχουμε στην αυλή.

2) ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

2.1 Γενική Περιγραφή Διδακτικής Πρακτικής

- Περιγράφεται το θεωρητικό, παιδαγωγικό και μεθοδολογικό πλαίσιο.
- **Γίνεται αναλυτική περιγραφή** της κάθε δραστηριότητας της Διδακτικής Πρακτικής.
- Κάθε δραστηριότητα μπορεί να περιγράφεται ανά φάσεις εργασίας, εάν πρόκειται για την ανάπτυξη π.χ. ενός project (Α' Φάση: διαμόρφωση πρότερων εμπειριών και γνώσεων, Β' Φάση: Αναζήτηση και συγκέντρωση υλικού από πηγές κτλ.) ή ανά διδακτική ώρα (1ο δίωρο: παρακολούθηση ταινίας της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης και διερεύνηση των εμπειριών των παιδιών για το εξεταζόμενο θέμα κτλ.).

Θεωρητικό πλαίσιο:

Τα τελευταία χρόνια η Προσχολική Αγωγή στην χώρα μας κέρδισε μεγαλύτερο ερευνητικό ενδιαφέρον με αποτέλεσμα ειδικές μελέτες για την αποτελεσματικότητα ή μη των προγραμμάτων που εφαρμόζονταν να διεξαχθούν. Οι περισσότερες μελέτες τονίζουν πως το σπουδαιότερο σε ένα εκπαιδευτικό σχεδιασμό προγραμμάτων προσχολικής αγωγής είναι ο ανοικτός σχεδιασμός τους, η καινοτομία, η σύμπνοια με τις τεχνολογικές εξελίξεις της εποχής αλλά πάνω από όλα η διαμόρφωση συνθηκών για δημιουργία, ελευθερία έκφρασης και πειραματισμό. Σε συνάφεια με τα παραπάνω η αισθητική καλλιέργεια στο Νηπιαγωγείο αλλά και οι Τέχνες γενικότερα προσφέρουν πολλά περιθώρια δημιουργικής ενασχόλησης, ελευθερίας έκφρασης, κατανόηση της πολλαπλής απεικόνισης ίδιων αντικειμένων και μοτίβων. Η ενσωμάτωση των καλλιτεχνικών έργων στα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος είναι το ζητούμενο στο Νέο σχολείο. Προσεγγίζοντας τα παιδιά από πολλές και διαφορετικές πλευρές ένα θέμα έχουν ευκαιρίες να εκφραστούν με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους. Η δύναμη της εικόνας μεταβιβάζει ιδέες, συναισθήματα, γνώσεις, παρατηρήσεις επιτρέποντας έτσι στα παιδιά να εκφράσουν τη φαντασία τους. *«Οι παραστατικές αυτές τέχνες ενσωματώνονται στην εργασία τους ως επιπρόσθετες γλώσσες που είναι προσβάσιμες στα μικρά παιδιά, που δεν είναι ακόμα ικανά να γράψουν και να διαβάσουν με το συμβατικό τρόπο παρέχοντας ένα τρόπο διερεύνησης και έκφρασης των αντιλήψεών τους για τον κόσμο»* (Katz, 2000). Οι αναπαραστάσεις των παιδιών εκτός από μέσο έκφρασης και δημιουργίας για τα ίδια τα παιδιά αποτελούν αξιόλογες πηγές για την εκπαιδευτικό. Πηγές οι οποίες μπορούν να δώσουν πολύτιμες πληροφορίες για την εξέλιξη των παιδιών στην πορεία προσέγγισης ενός θέματος. Διαφαίνεται, λοιπόν, πως η παρατήρηση και η «ανοικτή» ουσιαστική μελέτη έργων τέχνης αποτελεί μία καινοτόμα διδακτική διαδικασία που ευνοεί την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, της αισθητικής αντίληψης αλλά και της δημιουργικότητας του παιδιού.

Α' ημέρα:

1^η δραστηριότητα Ένας πίνακας στην παρέα μας

Τεχνική διδασκαλίας μέσω της τέχνης, οπτική παρατήρηση, ερωτήσεις- απαντήσεις, καλλιέργεια δημιουργικής έκφρασης:

Διάρκεια: 30'

Περιγραφή:

Έναυσμα- οπτικό ερέθισμα: ο πίνακας που του Magritte που έχει αναρτηθεί στη γωνιά της συζήτησης, οπότε κατά την ελεύθερη προσέλευση τα παιδιά τον έχουν ήδη δει.

Το συγκεκριμένο έργο που επιλέχθηκε για την εισαγωγή του θέματος επιλέχθηκε γιατί είναι ένας ευδιάκριτος σουρεαλιστικός πίνακας με κατανοητές απεικονίσεις για τα παιδιά (Ρενε Μαγκρίτ: The blaze – Η Φλόγα). Συνοπτικά αναφέρεται πως έχουμε ήδη εισάγει τα παιδιά , ειδικά στο συγκεκριμένο τμήμα όπου η πλειοψηφία είναι προνήπια, στο τι σημαίνει έργο τέχνης, τι είναι ένας πίνακας και βέβαια ποια είναι τα βασικά γνωρίσματά του (τίτλος, καλλιτέχνης – ζωγράφος, μη πιστή απεικόνιση της πραγματικότητας).

Έχουμε εκτυπώσει και πλαστικοποιήσει τον πίνακα και τον τοποθετούμε στο καβαλέτο. Συζητούμε με τα παιδιά για το έργο διευκολύνοντάς τα να απαντήσουν και να εκφραστούν με ανοικτού τύπου ερωτήσεις όπως: τι συμβαίνει σε αυτό το έργο τέχνης; Τι βλέπεις και σου προξενεί ενδιαφέρον; Τι νομίζεις πως δείχνει; Σου αρέσει; Τα χρώματα σου αρέσουν; Σου θυμίζει κάτι;

Rene Magritte The blaze

Στη συνέχεια, προτείνουμε στα παιδιά να δώσουμε ένα τίτλο στον πίνακα. Όποιο παιδί θέλει ατομικά ή ομαδικά με το φίλο του προτείνει το τίτλο που σκέφτηκε. Ενθαρρύνουμε το παιδί που θέλει ή που αισθάνεται την ασφάλεια να γράψει το ίδιο το όνομά του και δίπλα τον τίτλο που επιθυμεί να δώσει στον πίνακα με τον τρόπο που θέλει και μπορεί. Είναι φυσικό πως αρχικά επειδή βρισκόμαστε στην αρχή αλλά και επειδή η ομάδα αποτελείται από περισσότερα προνήπια

και όχι νήπια τα παιδιά που όντως πρότειναν κάποιο τίτλο να είναι λίγα σε σχέση με την πλειοψηφία. Οι τίτλοι που

προτάθηκαν με τη σειρά είναι: Φθινόπωρο, Φύλλα, Νεύρα, Πορτοκαλί Φύλα, Πορτοκαλιές και τα φύλλα καίγονται. Κάθε παιδί που πρότεινε ένα τίτλο από τους παραπάνω εξήγησε στην ολομέλεια για ποιο λόγο επέλεξε αυτό τον τίτλο. Στη συνέχεια και πριν αποκαλυφθεί ο πραγματικός τίτλος του έργου, τα παιδιά ψήφισαν σηκώνοντας το χέρι ποιον από τους παραπάνω τίτλους προτιμούν για το έργο. Νικητής το Φθινόπωρο. Πριν αποφασίσουμε το πώς θα κάνουμε και οι ίδιοι τον πίνακά μας αποκαλύφθηκε και το όνομα που έδωσε ο ίδιος ο ζωγράφος στον πίνακά του.

Τέλος, αποφασίζουμε με βάση τα χαρακτηριστικά του πίνακα, με τα παιδιά να τον χωρίσαμε σε μέρη εργασίας δηλαδή σε φόντο, δέντρα, νεύρα φύλλων, ουρανό και χόρτο. Τα παιδιά αυτόνομα χωρίστηκαν σε ομάδες επιλέγοντας τι από αυτά θα κάνουν.

Δημιουργήθηκαν λοιπόν, 5 ομάδες οι οποίες ανέλαβαν να δημιουργήσουν τη δική τους εκδοχή του πίνακα.

2^η δραστηριότητα Ο δικός μας πίνακας για τα φύλλα

Τεχνική διδασκαλίας δημιουργικότητα, ομαδική δράση:

Διάρκεια: 20'

Περιγραφή: Τα παιδιά χωρισμένα σε 5 ομάδες ακολουθούν τα βήματα που έθεσαν.

Θέλοντας τα παιδιά να επιλέξουν τα ίδια τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν για την κατασκευή του κάθε μέρους του πίνακα η κάθε ομάδα ανάμεσα από τρία υλικά θα επέλεγε ποιο θέλει. Η πρώτη ομάδα του φόντου (5 παιδιά) έπρεπε να επιλέξουν από τέμπερες, μαρκαδόρους και λαδοπαστέλ. Επέλεξαν τα πινέλα και θέλοντας να το κάνουν να φαίνεται μαλακό το χρώμα αποφάσισαν και πρόσθεσαν αρκετό νερό στο χρώμα (ίσως περισσότερο από όσο έπρεπε). Έβαψαν ένα λευκό κανσόν,

παράλληλα, η ομάδα των φύλλων- δέντρων έπρεπε να επιλέξει να δημιουργήσει τα φύλλα- δέντρα της από ύφασμα, κανσόν, οντουλέ. Η ομάδα αυτή (5 παιδιά) επέλεξε τα υφάσματα και ελεύθερα έκοψε το σχήμα των φύλλων- δέντρων.

Η επόμενη ομάδα των νεύρων- κορμών των φύλλων είχε να επιλέξει από σπάγκους σύρματα πίπας και μαλλί πλεξίματος. Επέλεξαν τα σύρματα πίπας γιατί λυγίζουν. Η ομάδα έκοψε και κόλλησε τα νεύρα, στην συγκεκριμένη ομάδα συμμετείχαν 4 παιδιά. Στη συνέχεια, η ομάδα που θα έκανε τα μικρά χόρτα αποτελούμενη από 4 παιδιά είχε να επιλέξει από μαρκαδόρους, πινέλα και λαδοπαστέλ και επέλεξε τα πινέλα όπως και η προηγούμενη ομάδα που έβαψε με πινέλα. Και την ίδια επιλογή έκανε και η ομάδα που πρόσθεσε τον ουρανό αποτελούμενη από 3 παιδιά. Στη διάρκεια της ολοκλήρωσης του πίνακα οι ομάδες βοηθούσε η μία την άλλη και μάλιστα ένας από την πρώτη ομάδα έφερε τον πρωτότυπο πίνακα από το καβαλέτο για να βλέπουν οι συμμαθητές και να κόψουν τα απαραίτητα φύλλα, νεύρα δέντρα. Ενώ, η δραστηριότητα αυτή στοχεύει κυρίως στον πειραματισμό των παιδιών με ποικίλα υλικά δόθηκαν ποικίλες ευκαιρίες για την απόκτηση μαθηματικών γνώσεων αφού τα παιδιά προκειμένου να κόψουν τα δέντρα μέτρησαν τα φύλλα και έκοψαν τόσα όσα έβλεπαν, αποφάσισαν για το που πρέπει να μπει ο ουρανός πάνω από ποιο δέντρο και από ποια μεριά του πίνακα και βέβαια αναφέρθηκαν σε έννοιες όπως μεγαλύτερο από..., μικρότερο από...

Β' ημέρα:

1^η δραστηριότητα Ο χορός των φύλλων

Τεχνική διδασκαλίας ομαδικό παιχνίδι, κίνηση, ρυθμός, μίμηση:

Διάρκεια: 20'

Tchaikovsky's Waltz of the Flowers

andyntwing 11 videos

Περιγραφή: Τα παιδιά μαζί με τη νηπιαγωγό παρακολουθούν το απόσπασμα από τη Φαντασία του Ντίσνεϋ (Disney's "Fantasia" (1940), από το Youtube (<http://www.youtube.com/watch?v=rTLTyeGVdBg&feature=related>) το απόσπασμα με τη μουσική επένδυση του Καρνοθραύστη (Tchaikovsky) όπου δείχνει το χορό των φθινοπωρινών φύλλων και τον ερχομό του φθινοπώρου μετά από το καλοκαίρι. Η

δραστηριότητα αυτή λειτουργεί ως συνδεδετικός κρίκος με την προηγούμενη μέρα αλλά και ως μία μορφή αξιολόγησης, αφού τα παιδιά θα κληθούν να εντοπίσουν τη σύνδεση των δύο ημερών αλλά και να βρουν τις ομοιότητες και τις διαφορές αν υπάρχουν στον τρόπο απεικόνισης των χρωμάτων του φθινοπώρου. Στη συνέχεια, τα παιδιά με τα χέρια τους μιμούνται με τη μουσική όπου είναι αργή και σιγανή και όπου είναι γρήγορη το χορό των φύλλων μαζί με το βίντεο. Την επόμενη φορά ακούν μόνο τη μουσική χωρίς την εικόνα και μιμούνται το χορό των φύλλων ελεύθερα πια στο χώρο.

2^η δραστηριότητα Η ιστορία του δικού μας φύλλου

Τεχνική διδασκαλίας αφήγηση, ακρόαση:

Διάρκεια: 20'

Περιγραφή: Ένα παιδί έφερε από το σπίτι του φύλλα από τον κήπο του διαφορετικών χρωμάτων και σχημάτων με αφορμή τον πίνακα του Μαγκριτ. Αφού παρατηρήσαμε τα φύλλα, είδαμε τα νεύρα, εντοπίσαμε τα διαφορετικά χρώματα αποφασίσαμε να πούμε την ιστορία του δικού μας φύλλου.

Διαμορφώθηκε έτσι ένα πολύ σύντομο παραμύθι όπου σχεδόν όλα τα παιδιά είχαν από κάτι. Το παραμύθι ξεκίνησε.. «Μια φορά και ένα καιρό ήταν ένα φύλλο. Είπε, λοιπόν, το φύλλο με λένε ΦΙΛΕΟ και έρχομαι από ένα δέντρο από την Ελλάδα. Κάποτε είχα χρώμα πράσινο, αλλά έγινα κίτρινο, κόκκινο, πορτοκαλί και τώρα καφέ. Όταν

ήμουν πράσινο πάνω στο δέντρο έπαιζα και έπινα νερό. Ξαφνικά ο ουρανός γέμισε σύννεφα και φύσαγε και έβρεχε. Έπεσα από το δέντρο γιατί φύσαγε δυνατά ο άνεμος και

το δέντρο κουνιόταν. Πέταγα από εδώ και εκεί και άλλαζα χρώμα. Έπεσα στο έδαφος, στο χρώμα. Εκεί με βρήκε ένα κοριτσάκι η Μάγια και με έφερε στο σχολείο. Ξέχασα να πω ότι στην Ισπανία συνάντησα ένα παπαγάλο που μίλαγε και μου είπε:

-εεε εσύ ήσουν πράσινο αλλά τώρα είσαι κόκκινο.

Τίτλος: Το φύλλο που γνώρισε τον παπαγάλο

Ενδεικτική Βιβλιογραφία:

Γκλιάου, Ν. (2005). «ΔΕΠΠΣ για το νηπιαγωγείο. Παιδαγωγικά χαρακτηριστικά και εκπαιδευτική πράξη» στο *Επιμόρφωση Σχολικών Συμβούλων και εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και προσχολικής εκπαίδευσης στο ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ*. Αθήνα:Π.Ι.

Γκλιάου, Ν. & Γουργιώτου, Ε. (2005). « Σχέδιο εργασίας. Ο αγαπημένος μου ήρωας: Ο Ηρακλής.», στο *Επιμόρφωση Σχολικών Συμβούλων και εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και προσχολικής εκπαίδευσης στο ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ*. Αθήνα: Π.Ι.

Δαφέρμου, Χ. Κουλούρη, Π. & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού*. Αθήνα: Π.Ι

Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο. Προγράμματα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Δραστηριοτήτων (2002). ΥΠΕΠΘ

Katz, L. (2000). «Τι μπορούμε να μάθουμε από το Reggio Emilia» στο *Reggio Emilia: Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Πατάκης.

2.2 Φύλλα Εργασίας

Δεν δόθηκαν φύλλα αλλά τα παιδιά ελεύθερα ζωγράρισαν την παραπάνω ιστορία και κυρίως το πώς φαντάζονται το φύλλο, άρα ένα φθινοπωρινό φύλλο έτσι από τις κατασκευές τους αποτυπώνεται τι τους έμεινε από το θέμα και κατά πόσο κατάλαβαν τις έννοιες που συζητήθηκαν.

2.3 Υλικοτεχνική Υποδομή

- <http://www.musee-magritte-museum.be/Portail/Site/Typo3.asp?lang=FR&id=languagedetect>
- <http://www.youtube.com/watch?v=rTLTyeGVdBg&feature=related>
- <http://www.royal-painting.com/htmllarge/large-6839.html>

3) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής θα παρακολουθήσουμε το ενδιαφέρον των μαθητών και αν χρειαστεί θα αναπροσαρμοστεί η δραστηριότητα.

Επιπλέον θα ληφθεί υπόψη εάν το επίπεδο δυσκολίας των δραστηριοτήτων ανταποκρίνεται στο αναπτυξιακό επίπεδο των παιδιών δεδομένου ότι στη συγκεκριμένη ομάδα η πλειοψηφία των παιδιών (13 από 20) είναι προνήπια και σε πολλές περιπτώσεις είναι η πρώτη τους επαφή με κοινωνική ομάδα και το χώρο της εκπαίδευσης . Είναι σημαντικό να αναδιαμορφώνεται η δραστηριότητα με στόχο να επιτύχουν τα παιδιά και να έχουν το αίσθημα της ικανοποίησης και όχι της απογοήτευσης ή της μη ικανότητας της συμμετοχής σε ομάδα.

Σε όλη την πορεία το βασικό είναι να αξιολογείται το ενδιαφέρον των παιδιών.

Ουσιαστικά θα αξιολογηθεί κυρίως αν τα παιδιά μπόρεσαν να συνεργαστούν ομαδικά, αν κατάφεραν και σε ποιον βαθμό να κατανοήσουν τη διαφορά από έναν

πίνακα ζωγραφικής και μία φωτογραφία και βέβαια αν κατάφεραν να κατανοήσουν τη μεταβολή των φύλλων στο χρώμα τους.

Η επιλογή του συγκεκριμένου αποσπάσματος από το βίντεο και η παρακολούθησή του μετά από τη δημιουργία του πίνακα θα λειτουργήσει ως σημείο αξιολόγησης για το θέμα του πίνακα.

4) ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με ατομική μου ευθύνη και σύμφωνα με το άρθρο 8 ν. 1599/1986, ο Δημιουργός που αναφέρεται στην παρ. 1.2 του παρόντος εντύπου, δηλώνω ότι:

1. Το Σχέδιο Διδακτικής Πρακτικής που υποβάλλω είναι δικό μου πρωτότυπο δημιούργημα και δεν προσκρούει σε κανένα δικαίωμα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας τρίτων.
2. Δίνω το δικαίωμα και την άδεια στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, το οποίο θα ενεργεί κατά την απόλυτη και ελεύθερη κρίση του, να αξιοποιεί, να διαθέτει, να αναπαράγει ή να διανέμει το υποβληθέν Σχέδιο Διδακτικής Πρακτικής, ολόκληρο ή τμήμα του ή συντετμημένο ή ενσωματωμένο σε άλλο υλικό, για εκπαιδευτικούς και διδακτικούς σκοπούς, με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως έντυπο ή ηλεκτρονικό.
3. Δηλώνω ότι η πιθανή αξιοποίηση του υλικού αυτού για ερευνητικούς σκοπούς επιθυμώ να γίνει (επιλέξτε αυτό που επιθυμείτε):

Επώνυμα

Ανώνυμα

Αν δεν καταγράψετε την επιθυμία σας αυτό σημαίνει ότι αποδέχεστε η πιθανή αξιοποίηση να γίνει ανώνυμα.

*Για πρακτικούς λόγους, η χρήση του αρσενικού γραμματικού γένους θεωρείται ότι συμπεριλαμβάνει και το θηλυκό.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 15-10-2011

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ: ΝΑΚΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ